

ת"פ 13095/02/17 - מדינת ישראל נגד מוחמד עוואד

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 13095-02-17 ישראל נ' עוואד(אחר/נוסף)

בפני
בעניין: כבוד השופט איתן כהן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד עוואד

הנאשם

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון, בהתפרצות למגורים בכוונה לבצע עבירה לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); בהחזקת מכשירי פריצה, עבירה לפי סעיף 409 לחוק העונשין, ובאיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע, והצדדים יעתרו במשותף לעונש מוסכם של תשעה חודשי מאסר בעבודות שירות. עוד הוסכם שהמאשימה תעתור להטלת מאסר מותנה, קנס, ופיצוי למתלונן שלא יפחת מ-5,000 ש"ח, וההגנה תסכים לרכיבים אלה אך תטען להיקפם באופן חופשי.

כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 01.02.2017 בשעה 20:20 לערך, ברחוב הדב 13 בירושלים, פרץ הנאשם לביתו של מר מתתיהו פרג'י (להלן: "**הבית**" ו-"**המתלונן**" בהתאמה), בכוונה לבצע גניבה או פשע. באותן נסיבות איים הנאשם על השוטרת קמילה מוסייב.

במועד שצוין, נכנס הנאשם לבית לאחר שעקר דלת סורג המפרידה בין סלון הבית לחצר. המתלונן הגיע לביתו, הבחין בדלת העקורה, המתין מחוץ לבית והזעיק את משטרת ישראל. בעקבות הקריאה, הגיעו לבית השוטרים קמילה מוסייב ואליהו חביב. הנאשם נתפס כשהיה בסלון הבית לאחר שזרע אי סדר ברחבי הבית, כשידיו עטויות כפפות והוא אוחז בידו השמאלית במברג. משהבחין הנאשם בשוטרים, הניף את ידו השמאלית שאחזה במברג אל עבר השוטרת מוסייב במטרה להפחידה או להקניטה. מוסייב ירתה בתגובה חיצונית טייזר בנאשם עד שנוטרל.

טיעוני הצדדים וראיות לעונש

4. כראיות לעונש מטעם התביעה הוגש פלט הרישום הפלילי של הנאשם.

5. ב"כ המאשימה, עו"ד ליטל אריאלי, עתרה לכבד את הסדר הטיעון לאור חלוף זמן אשר במהלכו לא נפתחו תיקים נוספים נגד הנאשם. אשר למאסר המותנה, ביקשה שיחול על כל עבירות רכוש מסוג פשע ועוון, איומים, או עבירות נגד שוטרים. בעניין הקנס והפיצוי, ביקשה שאלה יקוזזו מתוך כספים שהופקדו בתיק.

6. ב"כ הנאשם, עו"ד זינתי עמרו, ביקש לכבד את הסדר הטיעון אשר לשיטתו הוא הסדר ראוי בנסיבות העניין. בהתייחס למאסר המותנה, ביקש להתחשב בכך שלא נפתחו לנאשם תיקים חדשים מאז שחרורו מהמעצר. בהתייחס לפיצוי, ביקש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם ובתקופת המאסר הארוכה בעבודות שירות שעליה הוסכם בהסדר הטיעון.

7. הנאשם ויתר על זכותו למילה האחרונה.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

8. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא עיקרון ההלימה, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו (להלן: "**העיקרון המנחה**").

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

9. במקרה דנא, **הערכים החברתיים** אשר נפגעו מהעבירות שעבר הנאשם הם אלה: ערך ההגנה על בטחון הנפש והרכוש ועל קניינו של הפרט, ערך השמירה על הפרטיות בביתו - מבצרו של אדם, ערך ההגנה על תחושת הביטחון של הציבור ואיכות חייו, וערך ההגנה על שלמות גופם, ביטחונם, חירות פעולתם ושלוות נפשם של שוטרים שעוסקים באכיפת חוק.

בית המשפט העליון (כב' השופט ח' מלצר) בע"פ 7453/08 **מדינת ישראל נגד אואזנה** (31.12.2008) בהתייחסו לחומרתה של עבירת ההתפרצות לבית מגורים, עמד על כך שאין מדובר בעבירת רכוש גרידא אלא בהפרת פרטיותו של אדם ברמה הגבוהה ביותר אשר מובילה לתחושות של חוסר ביטחון וחוסר אונים בקרב נפגעי העבירה. ובלשונו של בית המשפט נוסחו הדברים כך:

"כינוי עבירות של פריצה וגניבה מבתיים, רק כ"עבירות נגד הרכוש" (כפי שמקובל לקרוא לעבירות מסוג זה), הינה הגדרה מוטעית. זאת מאחר שפריצה לביתו של אדם, טומנת בחובה לעיתים קרובות לא רק נזק כלכלי רב, אלא גם צער ועוגמת הנפש הנגרמים לקרבתו של עבירות אלה. הנה כי כן, אין מדובר בעבירות נגד רכוש גרידא, אלא בעבירות המפרות את פרטיותו של האדם בצורה הגבוהה ביותר. זאת ועוד הגדרת עבירות אלו כ"עבירות רכוש", נותנת תחושה מצמצמת וקונוטציה שגויה - לסובבים, באשר למהות העבירות שהתבצעו, הפוגעות במהות המתמצת באמירה: "ביתו של האדם - מבצרו". ברגע שביתו של אדם נפרץ, תחושת חוסר אונים וחוסר ביטחון ממלאת את ליבו. הנה כי כן, הפריצה אינה רק לבית - מבחינה פיזית, אלא בעיקרה חדירה לתוך התא האישי-משפחתי השמור ביותר של האדם".

10. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** היא ברף גבוה שכן העבירה נעברה בשעות הערב, תוך נקיטה בפעולה אלימה בדמות עקירת דלת-סורג המפרידה בין סלון הבית לחצר, תוך חדירה לבית וזריעת אי סדר בו, ותוך איומים על שוטרת באמצעות הנפת מברג. עובדות אלה מלמדות על פוטנציאל גבוה להסלמה שהייתה עלולה להגיע עד כדי סיכון חיי אדם ממש, סיכון אשר למרבה המזל לא התממש.

11. לעניין **מדיניות הענישה הנוהגת**, בחינת הענישה שהוטלה על נאשמים במקרים דומים מעלה שבתי המשפט נוהגים לגזור עונשים במנעד שבין מספר חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח ועד לשלוש שנות מאסר והכול לצד ענישה נלווית.

12. לצורך גיבוש מסקנותי אלה עיינתי בפסקי הדין הבאים:

רע"פ 8399/15 **קדוש נגד מדינת ישראל** (19.5.2016): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם וקודם לכן דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו. הנאשם הורשע בעבירות של התפרצות למקום מגורים, גניבה והיזק לרכוש במזיד מבית המתלוננת, אמה של בת זוגו. הנאשם גנב את מפתח הדירה. בשל הקרבה המשפחתית ידע הנאשם שהמתלוננת לא תשהה בדירתה באותו היום. הנאשם נכנס באמצעות המפתח לדירה וגנב תכשיטים ומעטפות כסף. לאחר ששמע רעש, פרץ את מנעול המרפסת כדי להסתתר ולאחר מכן עזב עם הרכוש הגנוב ומכר אותו בידיעתה של בת זוגו. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם **12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננת**.

רע"פ 8637/14 **עבאסי נגד מדינת ישראל** (13.01.2015): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם. הנאשם הורשע בשתי עבירות התפרצות. הנאשם פרץ פעמיים לאותה דירה בהפרש של כשבוע ימים, וגנב מתוכה רכוש. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בגין התפרצות יחידה וגזר על הנאשם 16 חודשי מאסר בפועל בגין שתי התפרצויות. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו והעמידו על **12 חודשי מאסר בפועל**.

רע"פ 5090/13 חסן נגד מדינת ישראל (17.7.2013): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם וקודם לכן דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו. הנאשם הורשע בהתפרצות לבית מגורים וגניבה. הנאשם הגיע ברכב יחד עם אדם אחר. האחר נשאר ברכב בעוד הנאשם התפרץ לדירה ונטל ממנה תיק ובו ארנק, מסמכים, תכשיטים ובושם. בית משפט השלום גזר על הנאשם **20 חודשי מאסר בפועל, הפעלת 3 מאסרים מותנים בחופף, כך שישא בשה"כ ב- 20 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת.** הנאשם בעל עבר פלילי מכביד.

רע"פ 4352/13 פלוני נגד מדינת ישראל (1.9.2013): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם וקודם לכן דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו. הנאשם הורשע בעבירת התפרצות לדירת מגורים. הנאשם נטל את מפתח הדירה מארון החשמל ונכנס לתוכה. המתלונן ראה את הנאשם בדירתו והאחרון נמלט. לנאשם עבר פלילי מכביד. על הנאשם נגזרו **24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט הפעיל שני מאסרים מותנים בני 12 חודשים ו-6 חודשים במצטבר זה לזה ובמצטבר לעונש שהוטל כך שעונש המאסר הכולל שנגזר על הנאשם עמד על שלוש שנות מאסר וחצי לצד שני מאסרים על תנאי וקנס בסך 2,000 ₪.**

רע"פ 659/13 אביכור נגד מדינת ישראל (28.1.2013): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם וקודם לכן דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו. הנאשם הורשע בהתפרצות למקום מגורים, גניבה, היזק לרכוש והתנגדות למעצר. הנאשם, יחד עם אחר, התפרץ לדירה תוך שבירת הדלת ונטל משם חפצים שונים. בשלב זה הגיעו שוטרים למקום והשניים ניסו להימלט תוך שגרמו חבלות לשוטרים. בית משפט השלום גזר על הנאשם **14 חודשי מאסר בפועל, 10 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 1,000 ₪ פיצוי לבעל הדירה בסך 1,000 ש"ח.**

נוכח פסקי הדין דלעיל, יש להזכיר את ההבדל שבין טווח הענישה המקובל בפסיקה ובין מתחם העונש ההולם. בעוד שטווח הענישה הוא נתון שמבוסס על הדין הנוהג ומשקף ביטוי ענישה שונים למעשים דומים או קרובים, הרי שמתחם העונש ההולם הוא הכרעה ערכית של בית המשפט בדבר מדיניות הענישה הראויה, הכרעה שמבוססת על שורה של שיקולים שהפסיקה הנוהגת היא רק אחד מהם.

13. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **התכנון שקדם לביצוע העבירה;** הנאשם הגיע לדירה מצויד בכלי פריצה ובחר בדרך נוחה לפרוץ אותה פריצה אלימה ולחדור אליה, בכך שעקר את דלת הסורג המפרידה בין סלון הדירה לחצר. ניתן להסיק מכך שהנאשם תכנן את המעשה, הצטייד מראש בכלים ואסף את המידע הרלוונטי עוד בטרם התפרץ לדירה. נתונים אלה נזקפים לחובתו.

ב. **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה;** על פי עובדות כתב האישום עשה הנאשם את המעשה ללא שהסתייע באחרים. הנאשם הוא שעקר את

דלת הסורג, הוא שנכנס לדירה, הוא שזרע בה אי סדר, והוא שאיים על השוטרת באמצעות הנפת מברג כשנתפס בכף בתוך הבית.

הנאשם הוא שנושא אפוא באחריות למעשה ובאחריות להשלכותיו.

הנזק שנגרם ושהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; המעשה שעשה הנאשם סיכן את קניינם של בעלי הדירה, פגע בביטחונם, הטריד את מנוחתם ואת שלווה נפשם והפר באופן גס ואלים את פרטיותם.

ניתן לשער בנקל מה חש בעל הדירה עת הבין שאדם זר שוהה בביתו ועת נאלץ להזעיק בשל כך את המשטרה לאחר שחשש להיכנס לביתו.

לעיתים יש לעבירות מסוג זה השלכות קשות על קורבנות העבירה שמאבדים את תחושת הביטחון בביתם וחוששים לשהות בו מחמת האפקט הטראומטי של ההתפרצות שחוו, עד כדי התפתחות מצוקה נפשית של ממש.

כך גם העמיד הנאשם את השוטרים בסיכון עת הניף לעבר שוטרת מברג, מעשה אשר הוביל לנטרולו באמצעות מכשיר טייזר. אילולא נטרל הנאשם יתכן שהאירוע היה מקבל תפנית אלימה וקשה שסופה מי יישורנו.

14. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 י"ג), ולאחר שקלול מכלול הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים למקרה, ובפרט נוכח השילוב שבין ההתפרצות להנפת המברג כלפי השוטרת, סבורני **שמתחם העונש ההולם את המעשה נע בין 12 ועד 36 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים.**

15. במקרה דנא, לא מצאתי שקיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

העונש המתאים - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

16. בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** ולתת להן משקל, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

בהתאם לכך נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו;** ברי שאם יגזר על הנאשם עונש מאסר, ייפגע הנאשם מעצם שלילת חירותו. לכך יש להוסיף את האפקט

עמוד 5

הקרימינוגני של המאסר ואת הנזקים הכבדים שהוא מסב לאסיר. פגיעה תיגרם גם במעגל רחב יותר בבני משפחתו של הנאשם הסמוכים על שולחנו, הן במישור הרגשי והן במישור הכלכלי.

ב. **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו;** הנאשם הודה במיוחד לו במסגרת הסדר טיעון וחסך את ניהול המשפט על כל הכרוך בכך. הודאת הנאשם נזקפת אפוא לזכותו.

ג. **עברו הפלילי של הנאשם;** כולל שתי הרשעות שהתיישנו אך טרם נמחקו:

בשנת 2004 הורשע בסיכון אדם בנתיב תחבורה ובהצתת רכב מנועי במזיד, ונידון למאסר בפועל בן 18 חודשים ולעונשים נלווים;

בשנת 2000 הורשע בהחזקת נכס חשוד כגנוב, סיכון אדם בנתיב תחבורה והשתתפות בהתפרעות, ונידון למאסר בפועל בן 18 חודשים ולעונשים נלווים.

עברו הפלילי של הנאשם והמאסרים שנשא בגין הרשעותיו נזקפים לחובתו.

17. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה הגעתי לכלל מסקנה שיש למקם את הנאשם **בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם ברם לא בתחתיתו**, קרי, לגזור עליו עונש מאסר מאחורי סורג וברח למשך כשנה וחצי לצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

בחינת סבירותו של הסדר הטיעון

ההלכה הנוהגת

18. ההלכה בעניין הסדרי טיעון נדונה בע"פ 1958/98 **פלוני נגד מדינת ישראל** (25.12.2002) (להלן: "**פרשת פלוני**").

בפרשת פלוני נקבע כי שומה על בית המשפט לבחון לעומקם את הסדרי הטיעון המוגשים לאישורו מטעם באי כוח הצדדים, קודם שהוא מאשרם. בית המשפט העליון (כב' הנשיא שמגר) סיכם את הדברים כך:

"האחריות המשפטית והמוסרית להטלת העונש היא של בית המשפט. התביעה הכללית חופשית להחליט את מי להעמיד לדין ועם מי לערוך עסקה, אך משנמסרת ההכרעה לבית המשפט הוא איננו יכול להפוך למעין מאשרר נוטריוני של הסכמים, בלי לתת דעתו לתוכנם ולזיקתם לנושא שבפניו. בית

המשפט איננו זרועה הארוכה של התביעה או של הסניגוריה, ואיננו פועל לעולם לפי תכתיביהם, ללא שיקול דעת עצמאי [...] אך מובן שבית המשפט ייתן דעתו לעסקה, ואם אין טעמים מיוחדים השוללים זאת, הוא בדרך כלל גם יכבד אותה; אך עצם העובדה שהתביעה נתנה הסכמתה לעסקה, איננה באה לשלול שיקול דעתו של בית המשפט..."

19. אשר לשיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו לבחון את אישורם של הסדרי טיעון, אומצה בהלכת פלוני גישת האיזון, שעל פיה על בית המשפט לבחון האם התקיים איזון ראוי בין טובת ההנאה שמעניק הסדר הטיעון לנאשם, ובין התועלת לאינטרס הציבור שיש בהרשעת הנאשם ובעונש המוצע בהסדר (להלן: **"נוסחת האיזון"**).

ודוק, נקודת המוצא בבחינת הסדר הטיעון היא העונש המוצע בו. במסגרת הבחינה, יבדוק בית המשפט האם בעונש המוצע בהסדר נעשה איזון הולם בין טובת ההנאה שהוא מעניק לנאשם - בהשוואה לנורמת הענישה המקובלת, בהתחשב בחומרת העבירה, בנסיבותיה ובנסיבותיו של הנאשם - ובין התועלת שיש בעונש לאינטרס הציבורי, בהתחשב במטרה שלשמה נעשה הסדר. מצב של חוסר איזון בין השניים עלול להתרחש גם מקום שבו התביעה פעלה ממניעים כשרים ובתום לב, למשל כשלא ניתן המשקל ההולם לשיקול רלוונטי מבין שיקולי הענישה (פרשת פלוני, עמ' 610-611).

עוד נקבע כי בית המשפט יבחן במסגרת שיקוליו את השלכות עריכתו של ההסדר עצמו כמוסד משפטי שאותו יש לקדם, ובכלל זה אינטרס ההסתמכות של הנאשם, שעם חתימתו על הסדר הטיעון ויתר על זכותו להיאבק על חפותו במסגרת הליך מלא.

20. כידוע, למרות שכלל יש לכבד הסדרי טיעון, בית המשפט אינו צד להסדר הטיעון ואין הוא מחויב לאמצו. לצד זאת, התביעה מוחזקת כרשות מנהלית הממלאת את תפקידה וחובותיה כלפי הציבור בתום לב ומשיקולים ענייניים. חזקת התקינות המנהלית תומכת דרך כלל באימוץ הסדרי הטיעון שערכה התביעה. לפיכך על בית המשפט להשקיף על הסדר הטיעון גם באספקלריה שהעמידה לרשותו התביעה. עם זאת על בית המשפט לשקול בעצמו את השיקולים הראויים לעונש ואחריותו אינה מאפשרת לו להסתמך על התביעה ושיקוליה.

בפרשת פלוני נוסחו הדברים כך:

"ככלל, בית-המשפט יראה לקיים את הסדר הטיעון בשל הטעמים הקשורים בחשיבותם ובמעמדם של הסדרי הטיעון. עם זאת תמיד חייב בית-המשפט עצמו לשקול את השיקולים הראויים לעונש, שכן תפקידו ואחריותו אינם מאפשרים לו להסתתר מאחורי גבה של התביעה. במסגרת בחינתו של העונש המוצע ייתן בית-המשפט דעתו על כל שיקולי הענישה הרלוונטיים ויבחן אם

העונש המוצע מקיים את האיזון הדרוש ביניהם. לשם כך יבחן בית-המשפט את העונש ההולם בנסיבות העניין וישקיף עליו גם באספקלריה שהעמידה לרשותו התביעה בהסדר הטיעון שערכה".

הדגש הוא אפוא על כך, שלא זו בלבד שבית המשפט אינו כבול בהסדר הטיעון, אלא שלעולם אינו יכול הוא לזנוח את חובתו לשקול, לבקר, לאזן ולהחליט.

21. בע"פ 7132/02 **פרץ נגד מדינת ישראל** (20.01.2003), (כב' השופטת דורנר) דן בית המשפט העליון בסוגיית החריגה מהסדר טיעון. בית המשפט קבע כי הסדר טיעון יידחה אם הוא אינו מבטא איזון ראוי בין האינטרסים השונים. ובלשון בית המשפט נכתבו הדברים כך:

"נתקבל המבחן שעל פיו יידחה הסדר טיעון אם אינו מבטא את האיזון הראוי בין האינטרסים השונים, ובהם העונש הראוי, פגם משמעותי או טעות בשיקולי התביעה, מחד גיסא, וציפיות הנאשם, שינוי מצבו לרעה והאינטרס הציבורי בקיום הסדר הטיעון שלו יש לתת משקל כבד, מאידך גיסא"

22. מערך השיקולים המלא שעל בית המשפט לשקול במסגרת גישת האיזון בטרם יחליט על דחיית הסדר טיעון, פורט אף הוא בפרשת פלוני שם נקבע שהשיקולים שיש להתחשב בהם הם אלה:

"מידת הוויתור שוויתר הנאשם נוכח סיכויי ההרשעה או הסיכוי אלמלא ההסדר [...] שיקוליה הפרטניים של התביעה בנסיבות העניין הנדון. כך למשל ייתן דעתו על הקשים הצפויים בניהול המשפט, לרבות ריבוי עדים, הצורך בגביית עדויות מעדים שאינם בארץ, התחשבות בנפגע העבירה [...] כן ייתן בית המשפט דעתו על האינטרס הציבורי שבהשגת הודיית הנאשם ובקבלת אחריות למעשיו [...] עוד יביא בחשבון את האינטרס הציבורי במובנו הרחב - החיסכון בזמן שיפוטי ובמשאבי התביעה [...] על כל אלה יש להוסיף כי שיקול משמעותי [...] הן ציפיותיו של הנאשם [...] שיקול זה הוא בוודאי שיקול משפיע, שעל בית המשפט לשקול בטרם דחיית הסדר טיעון. עם זאת שיקול זה יבחן על ידי בית המשפט בשים לב ליתר נתוני התיק שלפניו ובמסגרת שקילת היחס ההולם שבין טובת ההנאה שניתנה לנאשם בנסיבות העניין, לבין האינטרס הציבורי במובנו הצר והרחב".

גם בע"פ 7757/11 **פלוני נגד מדינת ישראל** (13.02.2013) הדגיש בית המשפט העליון את השיקול הקשור בפגיעה שתיגרם לנאשם אם יידחה הסדר הטיעון נוכח החלטתו להודות ולוותר על ניהול הליך מלא. כך שסטייה מהסדר טיעון תיעשה רק במקרים נדירים וחריגים. ובלשון פסק הדין:

"[...] אנו סבורים כי סטייה מהסדר טיעון תיעשה במקרים חריגים ונדירים בלבד, וזוהי המגמה המסתמנת בשנים האחרונות בפסיקתו של בית משפט זה [ראו: ע"פ 2871/07 חייא נ' מדינת ישראל (17.12.07); ע"פ 3836/08 ורטיק נ' מדינת ישראל (6.10.08) וכיו"ב].

בבוא בית המשפט קמא לבחון את הסדר הטיעון עליו לשקול, בין היתר, את מידת הפגיעה שתיגרם לנאשם נוכח החלטתו להודות במיוחס לו בכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון ושלא להמשיך בניהול הליך מלא בעניינו"

לפיכך בבוא בית המשפט לחרוג מהעונש שהוסכם בין הצדדים, עליו לעשות כן במשנה זהירות.

23. בפרשת פלוני נפסק שמן הראוי הוא שגם לאחר דחיית הסדר טיעון, העונש שיטיל בית המשפט לא יחרוג במידה קיצונית ובלתי פרופורציונלית מהעונש שעליו הסכימו הצדדים. יש להביא בחשבון בהקשר זה את ציפיותיו של הנאשם, המבוססות על ההנחה שאף שבית המשפט אינו קשור בהסכם, ייטה הוא שלא להתערב בו.

לפיכך נקבע שבנסיבות שבהן יידחה הסדר הטיעון, יקבע בית המשפט איזון חדש שייערך, תוך שקלול כלל שיקולי הענישה, על פי המבחנים המשקפים הסדר טיעון הולם. גישה זו צריכה להוביל לענישה מקלה יותר, בהשוואה לעונש הצפוי לנאשם שלא הודה במסגרת הסדר טיעון והורשע בעבירה דומה ובנסיבות דומות.

מן הכלל אל הפרט

24. כאמור, הסדר הטיעון כלל עונש מוסכם בן תשעה חודשי מאסר בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן.

המאשימה נימקה את הסדר הטיעון בשניים. הנימוק הראשון ענינו בחלוק הזמן מעת שנעברה העבירה בחודש פברואר 2017. השני ענינו בכך שבמהלך תקופה זו לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים. הנימוקים אשר פירטה התביעה בטיעוניה נטענו על דרך הקיצור, כמעט בחטף.

25. הפכתי והפכתי בנימוקי הסדר הטיעון ולא מצאתי שיש בהם כדי להצדיק את ההקלה שניתנה לנאשם בגדר ההסדר.

26. הנאשם נתפס בכך בתוך הדירה כך שלא מדובר על הסדר שנועד לגשר על בעיה ראייתית כלשהי ולהבטיח את הרשעתו והמאשימה אף לא טענה זאת. כך גם לא מדובר על הסדר שנועד למנוע חשיפת חומרים רגישים או חסויים, לפטור קשיים בניהול המשפט, למנוע עדות רגישה של עד תביעה או לגמול לנאשם על שיתוף פעולה עם רשויות החקירה וכיוצא-באלה נימוקים בעלי פוטנציאל להצדקת הסדר מסוג זה.

27. אפנה אפוא לבחון את נימוקי ההסדר.

חלוף הזמן

העבירה נעברה ביום **01.02.2017** וכתב האישום הוגש ביום **07.02.2017** עוד כשהיה הנאשם עצור, כך שהמאשימה פעלה כשורה ולא השתתתה בהגשת כתב האישום.

בדיון הראשון מיום **29.03.2017** ביקשה ההגנה דחייה לשם הסדרת הייצוג.

בדיון השני מיום **12.06.2017** הנאשם לא התייצב עקב אשפוזה של אמו והתבקשה דחייה.

בדיון מיום **02.10.2017** התבקשה דחייה נוספת להסדרת הייצוג.

בדיון מיום **20.11.2017** התבקשה דחייה מטעם ההגנה כדי לשקול הצעה של התביעה.

בדיון מיום **18.01.2018** הודיע הנאשם כי הוא מבקש להחליף את עורך דינו בסניגוריה הציבורית וכך נעשה.

בדיון מיום **03.07.2018** הנאשם לא התייצב והוצא נגדו צו הבאה.

בדיון מיום **15.10.2018** התייצב הנאשם בלווי עו"ד פרטי אשר ביקש לשחרר את הסניגוריה הציבורית מייצוג הנאשם. באותו דיון ביקשה ההגנה לקבוע את התיק להוכחות והתיק הועבר לשמיעה לפניי.

בדיון מיום **12.11.2018** שהתקיים לפניי ביקשה ההגנה שלא להשיב תשובה מפורטת לכתב האישום בטרם יובא לעיונה חומר מהמחלקה לחקירות שוטרים. התיק נקבע להוכחות ליום **07.02.2019**.

ביום **03.01.2019** הגישה ההגנה בקשה לביטול מועד ההוכחות עקב אילוץ של ב"כ הנאשם שהיה אמור להופיע בתיק אחר בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, ועקב בקשת המותב שם לבטל את הדיון דנא. מועד ההוכחות בוטל בהסכמת הצדדים.

בדיון מיום **25.02.2019** ביקשה ההגנה שוב לכפור כפירה כללית והתיק נקבע פעם נוספת להוכחות.

בדיון מיום **19.11.2019** הוצג הסדר הטיעון, הנאשם הורשע והדיון נדחה ליום **08.03.2020** לטיעונים לעונש לאחר שתוגש חוות דעת מטעם הממונה על עבודות שירות.

בדיון מיום **08.03.2020** נשמעו הטיעונים לעונש וגזר הדין נקבע ליום **23.03.2020**.

בשל מצב החירום שהוכרז במדינה נדחה מועד מתן גזר הדין ליום **10.05.2020** ולאחר מכן נדחה פעם נוספת ליום **13.05.2020**.

ביום **13.05.2020** לא התייצב הנאשם וב"כ הסביר שלא ניתן היה ליצור קשר עמו ועל כן לא ידע על המועד. הדיון נדחה להשמעת גזר הדין ליום **17.05.2020**.

ביום **14.05.2020** ביקש ב"כ הנאשם לדחות את מועד השמעת גזר הדין והדין נדחה ליום **31.05.2020**.

מהשתלשלות דלעיל עולה בבירור שחלופי הזמן קשור בעיקר לנאשם אשר התנהל על דרך הסחבת. כך שאין זה צודק שייצא חוטא נשכר ואין זה נימוק שיש בו כדי להצדיק הסדר מקל מסוג זה.

אי פתיחת תיקים נוספים

28. הנימוק השני שעניינו אי פתיחת תיקים חדשים אינו מצדיק כשלעצמו את ההקלה המופלגת שניתנה לנאשם במסגרת הסדר הטיעון. אין לפנינו ראיות להליך שיקומי, ראיות אשר מצדיקות לעיתים סטייה לקולה מהעונש המתאים ואף ממתחם העונש ההולם בכללותו. הנאשם לא נשלח לשירות המבחן וממילא גם לא הוגש תסקיר בעניינו.

דווקא במקרים חמורים מסוג זה כשלנאשם הרשעות קודמות אשר חלקן בעלות אופי בטחוני, מצופה היה מהמאשימה לדקדק ולוודא שהנאשם אינו מסכן את הציבור. היה על המאשימה להתנות את ההסדר בחוות דעת מטעם גורם מקצועי אשר יבחן את מצבו של הנאשם ויגיש לבית המשפט המלצות מתאימות. דא עקא שהליך שכזה לא נכלל, חוות דעת שכזו לא הוגשה, ולמעשה איננו יודעים עד עצם היום הזה מה מצבו של הנאשם זולת העובדה שלא נפתחו לחובתו תיקים.

כלום העובדה שלא נפתחו תיקים לנאשם במשך כשלוש שנים מצדיקה הסדר טיעון כה מקל כשעסקינן בפורץ בעל עבר בטחוני שלאחר שעקר דלת וזרע אי סדר בדירה, הרהיב עוז בנפשו לאיים על שוטרת באמצעות הנפת מברג בעודו שוהה בתוך הדירה שפרץ? דומני שהתשובה לשאלה זו ברורה.

עוד אוסיף שמדובר בעבירה חמורה ונפוצה הפוגעת פגיעה קשה בביטחון הציבור ובאיכות חייו. על פי השנתון הסטטיסטי של משטרת ישראל לשנת 2018, בשנת 2016 נפתחו ברחבי הארץ 18,545 תיקי התפרצות לבית מגורים; בשנת 2017 נפתחו 17,676 תיקים; ובשנת 2018 14,207 תיקים.

אחוז התיקים שבהם הוגש כתב אישום בשנים אלה עמד על 6% ועד 9%.

האם מציאות זו שבה מובאים לדין נאשמים כה מעטים בעבירה זו, מצדיקה לכרות הסדרי טיעון מקלים עם אלה שהועמדו לדין, ללא נימוקים משמעותיים וכבדי משקל?! האם הסדר שכזה מתיישב עם המאבק הנחוש בעבירות ההתפרצות?!

האם הסדר שכזה אינו שם לאל את עבודתם המאומצת של שוטרים שפועלים במסגרת החוליות השונות בשרשרת האכיפה עוד בטרם הועבר התיק לתביעה?!

אותיר שאלות אלה להדהד בחלל עולם הסדרי הטיעון.

מכל האמור לעיל עולה שהסדר הטיעון אינו מתיישב עם שיקולי ההלימה וההרתעה המתבקשים במקרה זה ואינו מגלה איזון ראוי בין ההקלה שניתנה לנאשם, ובין התועלת שיש בהסדר לאינטרס הציבורי. על כן החלטתי לסטות מהסדר הטיעון ולחרוג ממנו לחומרה.

עם זאת אתחשב בהסדר הטיעון ובציפיותיו של הנאשם ולא אגזור עליו עונש שחורג במידה קיצונית ובלתי פרופורציונלית מהעונש שעליו הסכימו הצדדים.

אבהיר שאילולא הסדר הטיעון הייתי גוזר על הנאשם עונש חמור בהרבה.

סוף דבר

29. לאחר ששקלתי את רכיבי הענישה השונים - סוגם, מידתם והשפעתם ההדדית, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **מאסר בן 12 חודשים.**

ב. **מאסר בן שמונה חודשים שאותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת רכוש או אלימות לרבות איומים ולמעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין ויורשע בה בתוך התקופה או לאחריה.**

ג. **קנס בסך ₪ 2,000 או 15 ימי מאסר תמורתו.** הקנס ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם ביום 01.06.2020. יתר התשלומים ישולמו בכל אחד בחודש בחמשת החודשים העוקבים.

לא ישולם תשלום במועדו תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי ותישא הפרשי הצמדה וריבית מיום התשלום המיועד ועד ליום התשלום המלא בפועל.

ד. **פיצוי לנפגע העבירה, מר מתתיהו פרג'י בסך ₪ 5,000.**

הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 01.12.2020. לא יופקד סך הפיצוי במועד, יישא הפרשי הצמדה וריבית מיום גזר הדין ועד למועד התשלום המלא בפועל.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ח' סיוון תש"פ, 31 מאי 2020, במעמד הצדדים.